

BOTANISKA NOTISER.

N:r 1.

Lund.

1844.

1. *Taschenbuch der Deutschen und Schweizer Flora &c. bearbeitet von D. Wilh. Dan. Jos. Koch. Leipzig: Gebhardt und Reisland. 1844. 82 och 604 sid. lit. 8:o h.*

Under denna titel har den vidtfräjdade Författaren här i en lagom volym, hvars format gör den passande att medhafva på exkursioner, meddelat den botaniska allmänheten sjelfva quintessensen af hvad som innehålles i samme Författares *Synopsis Flor. Germ. et Helv.* Samma ordning är följd i båda dessa arbeten, men *Taschenbuch*, som är utgifven endast på tyska språket, är mera hopträngd och i den användes en mängd abbreviationer, som dock ingalunda äro svåra att reda helst en förklaring öfver dem derjemte lemnas; äfven äro en del synonymer och anmärkningar utelemnade, likväl så att allt det viktigaste finnes uptaget. — Som detta arbete, ehuru med tryckår 1844, dock utkom 1843 och nästan samtidigt med första afdelningen af den nya uplagan af *Synopsis*, så kan någon hufvudsaklig olikhet i fråga om sättet för behandlingen af de vextfamiljer, som för båda äro gemensamma, icke ega rum. I *Taschenbuch* äro imellertid de i tillägget till *Synopsis* uptagna förändringar och förbättringar hvar på sina ställen införda, men derjemte förefinnes en och annan mindre väsentlig ändring; så t. ex. är här *Ranunculus Petiveri* åter hänförd som varietet till *Ran. aquatilis*; *Capparis ovata* anses som varietet af *C. spinosa*; *Saxifraga Hohenwarthii* likaledes till *S. sedoides*; *Sax. controversa* uptages under namnet *S. adscendens* L.; *Potentilla intermedia* *Synops.* kallas *Pot. heptaphylla*, emedan den af Fries återställda *P. intermedia* L. är annan art; *Astragalus alpinus* och *Oroboides* återföras till detta slägte från *Pha-*

ca; *Alsine sedoides* Fröhl. eller *Sagina decandra* Reichb. up-
 tages såsom *Alsine rubella* Wahlenb. (om riktigheten hvaraf
 dock åtskilligt torde kunna anmärkas, hvarom mera på annat
 ställe); namnet *Valerianella dentata* är utbytt mot *V. Mori-*
soni; o. s. v. — I den delen deremot af *Taschenbuch*, som om-
 fattar de vexter, hvilka utgöra föremål för andra afdelningen af
Synopsis, finner man en mängd ändringar och tillägg till hvad
 första uplagan af sistnämnde arbete innehåller. Allt ådagaläg-
 ger den upmärksamhet, hvarmed Förf. följt alla nya upläckter
 och framställningar, och den grundliga kritik han underkastat
 sina förra åsigter och antaganden, för hvilka han icke visar
 någon förkärlek, utan, så som det egnar den sanne vetenskaps-
 mannen, öfvergifver då han finner dem af andra vederlagda el-
 ler rättade; men han antager också icke heller på blott god
 tro andras upgifter, så framt det icke för honom varit omöjligt
 att kontrollera dem, då han också, liksom annars, antyder de-
 ras källa. — Man skulle, t. ex. i fråga om släktet *Hieracium*,
 som här utgöres af 52 arter, kunna tycka att Förf. visat sig
 väl benägen för antagandet af en del arter, hvilka allenast ge-
 nom mindre väsendtliga karakterer utmärka sig, men dels är
 detta ett fel, som i allmänhet icke kan tilläggas denne Förfat-
 tare, dels torde det i fråga om ett så inveckladt släkte, hvars
 historia ännu är långt från afslutad, vara bättre att såsom arter
 upföra alla former, som visa sig olika, än att sammanfösa dem
 under en eller med tystnad förbigå dem, hvarigenom upmärk-
 samheten undandrages dem. — Det kan icke vara Ref. afsigt
 att här framställa allt det nya, som i detta arbete förekommer;
 han vill allenast fästa den svenska botaniska allmänhetens up-
 märksamhet på denna *Taschenbuch*, hvilken bör vara ett oät-
 skiljeligt vade-mecum för en hvar, som i den fria naturen eg-
 nar sig åt vexternas undersökning. — Det yttre är mycket vac-
 kert och nätt; papperet hvitt och fast; trycket sammanträngdt
 men mycket redigt; korrekturen i allmänhet med omsorg
 förd.

2. *Grundzüge der wissenschaftlichen Botanik &c. von M. J. Schleiden. Zweiter Theil: Morphologi, Organologi. Leipzig. Engelmann. 1843. 18 och 564 sid. 8:o h.*

Med denna del är detta märkvärdiga arbete fulländadt, hvilket med skäl väckt så mycken upmärksamhet, funnit många försvarare, men också många häftiga vedersakare, något som alltid är förhållandet med arbeten, hvilka bryta nya banor och bereda inträdet för nya epoker i vetenskaperna; och som ett sådant bör detta utan fråga anses. Men Förf. har äfven sjelf föranledt det bittra tadel, som från vissa håll träffat honom, genom det att han utan ringaste skonsmål och ej så sällan med alltför stor bitterhet behandlat nästan alla, som hittills förvärfvat sig ett stort namn inom botaniken och hvilkas auktoritet man i allmänhet med blind tro omfattat. Det är mot denna blinda tro han — och det med rätta — ifrar; häri söker han för en stor del orsaken dertill, att den verkliga vetenskapliga behandlingen af botaniken icke skridit längre framåt, att den ej trängt djupare in i vexternas inre natur utan håller sig vid ytan och det oväsentliga. Hela arbetet utgör en fortgående polemik mot denna ytlighet, men angifver derjemte de hufvudfrågor, hvilkas lösning är af vigt för att åt botaniken vindicera anspråken på att utgöra en verklig vetenskap och ej blott vara dels ett torrt register på naturföremål och deras kännemärken, dels en hopad massa af enskildta facta utan att innehålla eller upgifva för dem någon högre ur vextens inre lif hämtad förklaringsgrund, hvarigenom de först vinna en högre betydelse.

I närvarande del går Förf. tillväga alldeles på samma sätt och efter samma metod, som i den första, för hvilken Ref. förut (Lit. bihang 1842 nr 5) lemnat en kort redogörelse. Först afhandlas (sid. 1—445) morfologien eller läran om vextformerne och deras delar, hvarvid först i allmänna morfologien framställas de enkla grundformerna och dessas kombinationer, hvar-efter Förf. öfvergår till den speciela morfologien, vid hvars afhandlande han särskildt genomgår de särskilda klasserna bland vexterna (I. *Gymnosporæ* neml. Alger, svampar, lafvar, cha-

raceæ; 2. *Angiosporæ*: *α* *agamæ* neml. löfmossor, lefvermossor, Lycopodiaceæ, Filices, Equisetaceæ; *β*. *gamicæ*: Rhizocarpeæ och Phanerogamer); vid fanerogamerna afhandlas särskildt rot-, axel-, blad-, knopp-organerna, bland hvilka sistnämnda han isynnerhet uppehåller sig vid blom- och frukt-bildningarne. Jemte det hvarje särskild del karakteriseras och formolikheterna samt deras upkomst utvecklas, anförer han det viktigaste af terminologien, men ifrar derunder alljemnt mot den mängd termer man infört för att beteckna de särskilda formförändringarne och hvarvid man vanligen mera afsett det yttre än den verkliga inre betydelsen, hvarföre han äfven anser dem såsom förkastliga ej blott som en öfverflödigt och vetenskapen slutligen alldeles nedtyngande barlast, utan ock som skadlig, emedan de föranleda den tanken att någon verklig inre olikhet eger rum, der den blott är skenbar och grundande sig på en ytlig och ofullständig insigt eller rent af skef upfattning. — Förf. fortgår slutligen till organologien eller läran om hela vextens och dess särskildta organers lif (sid. 436—558). Här uptager den allmänna organologien det största rummet, hvarvid särskildt genomgås: 1 de allmänna fenomenen i vexternas lif: neml. hela vextens lif, groendet, vexandet, näringsprocessen, fortplantningen, hela vextens död; 2 de speciela fenomenen, neml. varmeutveckling, ljusutveckling, vextdelarnes rörelser. — I den speciela organologien framställas kortligen vegetations- och fortplantnings-organerna. — Slutligen (sid. 559—564) lemnas tillägg och rättelser till hela arbetet.

Ref. anser öfverflödigt att här särskildt framställa de åsigtter, som i detta arbete uttalas, emedan de böra i sin helhet och sammanhang studeras och begrundas; ingen, som med allvar vill göra sig hemmastadd i botaniken och dess fysiologiska del kan undvara detta arbete, hvars noga studerande Ref. på det varmaste rekommenderar.

-
3. *Vorlesungen über die Kräuterkunde für Freunde der Wissenschaft, der Natur und der Gärten von Dr H.*

F. Link. Ersten Bandes 1 Abth. mit 2 kupfertafeln. Berlin, Lüderitz 1843. 184 sid. 2 pl. 8:o h.

Bland dem, som i mångfaldiga hänseenden gjort sig högt förtjenta om Botaniken i snart sagdt alla dess grenar, intager Prof. Link ett af de utmärktaste rummen. Närvarande arbete har till föremål att på ett populärt sätt afhandla och framställa särskilda delar af vextläran. Denna första afdelning, som sönderfaller i 14 föreläsningar, sysslosätter sig med vexten i allmänhet, skilnaden mellan organiska och oorganiska kroppar, vextdelarnes proportionela utveckling och metamorfos, kort karakteristik af fanero-, meso- och krypto-fyter; hvarefter Förf. öfvergår till framställningen af vexternas inre byggnad och de särskildta slagen af celler, kärl &c. samt deras förrättningar; i sista föreläsningen vidröres kortligen morfologien och terminologien. Vid afhandlingen af hvarje särskildt ämne förutsändes en kort historisk öfversigt öfver de viktigaste olika åsigtter, som derom framställts. De bifogade plancherne hafva till föremål att tydligare åskådliggöra åtskilligt rörande den inre byggnaden.

4. *Anatomia plantarum iconibus illustrata Auctore H. F. Link. Fasciculus 1 cum tabulis lithographicis XII. — Anatomie der Pflanzen &c. Berlin. Lüderitz 1843. 11 pag. & 12 tab. 4:o h.*

Detta arbete af den om vextanatomien högtförtjente Författaren står i närmaste samband med det här näst förut anmälda, som kan betraktas såsom en fortgående kommentarie till detsamma. Också lemnas i den på latinska och tyska språken författade texten eller förklaringen öfver plancherne öfverallt hänvisning på det ställe i nämnde föreläsningar, der det afbildade föremålet afhandlas. — Plancherne äro vackra, rediga och med omsorg utförda; att de äfven äro trogna, därför är Författarens namn en borgen. Ref. kan ej annat än rekommendera detta arbete hos enhvar som önskar förskaffa sig känedom om vexternas inre byggnad.

5. *Grundzüge der Botanik entworfen von Steph. Endlicher und Franz Unger. Wien. Gerold 1843. 40, 494 sid. 8:o h.*

Bland den mängd läroböcker och handledningar i Botanik, som under de sednare åren särdeles i Tyskland utkommit, intager närvarande säkerligen ett af de främsta rummen. Det sönderfaller i 2 hufvuddelar: 1 läran om vextens natur betraktad som individ; 2 Läran om vexterna såsom systematisk enhet. Den förra innefattar: a: histologien; b: organologien; c: fysiologien; den sednare deremot: a: systematik; b: geografi; c: historia. Af dessa äro histologien och organologien vidlyftigast afhandlade (sid. 1—364) och här är en stor mängd figurer i trädsnitt insatta i texten till att uplysa och förtydliga dess innehåll; de äro i allmänhet rediga och motsvara sin bestämelse. De öfriga afdelningarne äro mera generelt behandlade men uptaga dock de viktigaste momenterna, som i fråga om hvardera böra afses. I systematiken upräknas klasserna och ordningarne enligt Endlichers uppställning, men utan upgivande af några karakterer för dem. — Geografien är åtföljd af en liten karta, för att förtydliga de särskilda vextregionerna och isoterma linierna. — Historien omfattar ej vetenskapens utan vegetationens historia och framställer således hufvudmomenterna af de förändringar, som vextverlden i tidernas längd undergått. — Till slut meddelas ett utförligt register. — Det yttre är vackert, trycket drygt och i allmänhet korrekt.

6. *A. von Jussieus Elementarkurs der Botanik, abgefasst nach dem Program der Universität von Paris vom 14 September 1840. Aus dem französischen übersetzt und mit Anmerkungen und Zusätzen versehen von Dr. H. M. Schmidt-Göbel und J. Pfund. Mit vielen Abbildungen. 1:e Abth. Prag. Calve. 1844. 239 sid. och 5 Tafeln. 8:o h.*

Åter en lärobok i Botanik; den tyckes vara ganska fullständig, men uppehåller sig företrädesvis vid de i Frankrike

framställda åsigter. Ifrån definitionen på vext öfvergår Förf. till framställningen af de elementar- och öfriga organer, hvaraf den utgöres, deras sammansättningar och öfriga förhållander, hvarefter vegetationsorganernes funktioner afhandlas och de olika åsigter utvecklas, som med afseende härpå framställts. — De bifogade plancherne afse dels det vextanatomiska, dels terminologien.

-
7. *Mantissa botanica sistens Generum plantarum supplementum secundum Auctore S. Endlicher. Windob. Beck 1842. 114 pag. lex. 8:o h.*
8. *Stephani Endlicher Mantissa botanica altera, sistens Generum plantarum supplementum tertium. Windobonæ. Beck. 1843. 111 pag. lex. 8:o h.*

Man kan ej nog prisa Hr Endlicher för det han tid efter annan särskildt utgifver supplementer till sitt utmärkta arbete *Genera Plantarum*, hvarigenom alla småningom tillkommande tillägg och förbättringar blifva tillgängliga för vetenskapens idkare, hvilka sålunda få på ett ställe samladt, hvad de annars finge i tidsskrifter och andra arbeten med stort besvär eftersöka.

I fråga om anordningen följes naturligtvis hufvudverket; nya tillkomna genera införas på sina ställen, och vid de gamla gifvas hänvisningar till nya plancher öfver dem, äfvensom till de sednare utkomna arbeten, hvari något af vikt rörande dem förekommer; äro i dessa meddelade nya karakterer &c. upptagas dessa, t. ex. i första mantissan Fenzl's öfver *Lychnideæ*; m. m. fl. — I andra mantissan äro algerna underkastade en alldeles ny bearbetning, som föregås af ett alfabetiskt register öfver de författare, som skrivit rörande dessa vexter, samt de af dem utgifna arbeten. Vidare äro under hvarje slägte upräknade alla dit hörande arter, samt slutligen meddelad en af Ungér författad öfversigt af de fossila algerna. Hvarje supplement innehåller till slut register öfver alla deri omnämnda slägten.

Med hänseende till papper och tryck äro dessa supplementer lika nitida som sjelfva hufvudarbetet.

-
9. *Genera plantarum floræ germanicæ iconibus et descriptionibus illustrata Auctore T. Fr. L. Nees ab Esenbeck. Opus continuatum ab A. Putterlick & S. Endlicher. Fasciculus 23. Bonn, Henry & Cohen. 1843. 20 pl. och 19 blad text 8:o.*

Det är fägnande att detta arbete nu åter raskt fortsättes. Närvarande häfte, som i alla delar slutar sig till de föregående, innehåller figurer och beskrifningar på följande släkten: *Vitex* L., *Stenhammera* Reich., *Mattia* Schult., *Eritrichum* Schrad., *Orobanche* L., *Phelipæa* Desf., *Lathræa* L., *Acanthus* Tournef. (på 2 blad), *Tozzia* Michel., *Pedicularis* Tournef., *Lindernia* All., *Limosella* L., *Buphthalmum* Neck., *Telekia* Baumg., *Pallenis* Cass., *Bidens* L., *Micropus* L., *Evax* Gärtn., *Ambrosia* Tournef. — Ref. hoppas att snart få anmäla ett nytt häfte.

-
10. *Zur Flora Mecklenburgs. Von Joh. Röper. 1:r Theil. Rostock. Leopold. 1843. 160 pag. 8:o h.*

Ju närmare ett land ligger ens eget och ju mera det med hänseende till sin fysiska konstitution dermed öfverensstämmer, desto intressantare är det att erhålla underrättelse om dess vegetativa förhållander och den likhet eller olikhet, som i detta hänseende röjer sig mellan detsamma och ens eget. Här i Sverige hafva vi alltför liten detaljerad kännedom om vegetationen i de särskilda trakter, som i söder och öster omgifva Östersjön och som således tillhöra samma basin som Sverige, och alla bidrag att öka denna kunskap böra derföre för oss vara af vigt. Nu ifrågavarande arbete är af detta slag och Ref. vill derföre egna det en närmare upmärksamhet. Det är icke ämnat utgöra någon flora i vaulig mening, utan snarare att för landets yngre botanister lemna en anvisning på hvad som är funnet och an-

ledning att eftersöka hvad som ännu inom landet ej blifvit up-
täcktt, samt rikta deras upmärksamhet på de särskilda formerna.

Det sönderfaller i 2:ne afdelningar: "*Allgemeines*" och "*Besonderes.*" Den förra afdelningen innefattar åter: 1. "Zur Geognosie, physikalischen Geographie und Pflanzengeographie", hvori först kortligen angifves medeltemperaturen ($+6^{\circ}$, 79 R.) för Rostock och temperaturförhållanderna i allmänhet, hvar-
efter åtskilligt vextgeografiskt afhandlas, hvarvid Förf. äfven kommer in på frågan om landets ursprungliga vegetation och de orsaker, som föranleda förändringar i densamma. 2. "Zur Systematik, Morphologie och Physiologie": här anföres åtskilligt rörande afarter, hybriditeter, monstrositeter och metamorfoser och Förf. upmanar yngre botanister att under sina exkursioner noga gifva akt på dessa, samt på de omständigheter, hvarun-
der de förekomma. — I andra afdelningen upräknas de i Meck-
lenburg funna vextformer, hvarvid början göres med *Filices*. Öfver hela familjen lemnas först några allmänna anmärkningar, särdeles rörande sporangierna. Vid upräkningen af de särskilda arterna, som hittills äro funna i Mecklenburg, lemnas ingen beskrifning af dem, utan under hvarje art anföres först allmän-
na anmärkningar öfver dess utbredning, affinitet med andra ar-
ter, de olika former, hvarunder den upträder och de omstän-
digheter, hvaraf dessa synas betingas, o. s. v., hvarefter dess vextställe ("standort") och slutligen dess förekomst i närmare belägna länder (Britanien, Hannover, Holstein, Brandenburg, Pommern, Danmark, Sverge) uptagas. Med hänseende till Sverge har Förf. endast begagnat Wahlenbergs *Flora Sve-
cica*, hvaraf händt att några arter, som verkligan här förekom-
ma, ej såsom sådana anförts. Hit höra: *Asplenium Adiantum
nigrum*, *Nephrodium Oreopteris* (som upgifves allenast före-
finnas i Helgeland, ehuru den är allmän i hela sydvestra Norge och, som bekant är, äfven vexer i Skåne), *Aspidium angu-
lare*. — Vid *Pteris aquilina* anföres den håriga varieteten,
med anledning hvaraf diagnos lemnas på *Pt. arachnoidea* Desv.,
som Förf. anser höra hit. — Till *Nephrodium spinulosum*
hänföras såsom former både *Aspid. dilatatum* och *A. cristatum*

och dessa genomgås vidlyftigt. Likaledes anses *Aspid. aculeatum*, *angulare* och *lobatum* som former af en och samma art. — Vidare afhandlas *Lycopodineæ* och *Equisetaceæ*, med hvilka detta häfte slutar. Såväl under sjelfva klasserna som de särskilda arterna förekomma ganska många intressanta anmärkningar, som förtjena upmärksamhet.

I Mecklenburg äro, enligt detta arbete, hitintills med säkerhet funna följande *Filices*: *Polypod. vulgare*, *phegopteris*, *dryopteris*; *Pteris aquilina*; *Blechnum boreale*; *Asplen. septentrionale*, *germanicum*, *ruta muraria*, *trichomanes*; *Athyrium filix femina*; *Cystopteris fragilis*; *Nephrodium thelypteris*, *oreopteris*, *filix mas*, *spinulosum* jemte *dilatatum* och *cristatum*; *Aspidium aculeatum*; *Osmunda regalis*; *Botrychium Lunaria*, *rutaceum* Sw.; *Ophioglossum vulgatum*; af *Lycopodineæ*: *Lycopodium Selago*, *inundatum*, *clavatum*, *complanatum*, *annotinum*; af *Equisetaceæ*: *Equisetum arvense*, *Telmateja*, *silvaticum*, *pratense* Ehrh. (*E. umbrosum* Willd.), *limosum*, *palustre*, *hiemale*; *Pilularia globulifera*.

11. *Flora von Ober-Schlesien und dem Gesenke, mit Berücksichtigung der geognostischen, Boden- und Höhen-Verhältnisse, von H. Grabowski. Breslau. Goschorsky. 1843, 10 och 451 sid. 8:o h.*

Få trakter hafva inom få år haft att glädja sig åt så många och noggranna florer som Slesien; först utgafvo Wimmer och Grabowsky gemensamt sin *Flora Silesiæ* (1828—29); derefter utkom 1840 Wimmers Schlesiens Flora och här hafva vi en tredje af Grabowsky; denna utgifver sig visserligen blott för en flora öfver öfra Slesien, men den är i sjelfva verket öfver hela landet, helst i ett särskildt bihang äro uptagna diagnoser på de vexter, som förekomma i andra delar af Slesien men saknas i Öfver-Slesien. Det är svårt att säga, hvartill denna flora egentligen skulle tjena så strax efter Wimmers utmärkta arbete; ej heller kan man genom företalet derom få någon klar insigt; ty att flera speciela vextställen här äro uptagna torde väl ej vara något verkligt skäl.

Floran är uppställd efter sexualsystemet, med diagnoser &c. på tyska; nästan inga synonymer, utom de som afse författare i Slesiska floran, anföras; *Salviniaceæ*, *Equisetaceæ*, *Filices* och *Lycopodiaceæ* bland kryptogamerna äro ock uptagna. Efter sjelfva floran följer en förteckning öfver gebitets vexter efter naturliga systemet och med hänseende till deras olika lokaliteter och ymighet i särskilda delar af gebitet, hvilket i särskilda kolumner är utmärkt. Vidare följer alfabetiskt register öfver arter och synonymer. Sednare afdelningen innefattar "die geognostischen, Boden- und Höhen-Verhältnisse." Här lemnas en slags fysico-botanisk beskrifning öfver Öfver-Slesien och Gesenke, med upgift på särskilda ställens höjd öfver hafvet och tabeller öfver de särskilda vextfamiljernas och dithörande arters antal i hela Slesien, i Öfver-Slesien och i olika höjddregioner och trakter (dessa tabeller jemte derur hämtade resultat äro framställda af Beilschmied); till slut lemnas en geognostisk öfversigt af Öfver-Slesien författad af v. Carnall.

12. *Flora Dalekarlica. Landskapet Dalarnes indigena Phanerogamer och Filices. Uppsats af C. G. Kröningsvärd. Falun 1843. 66 sid. 8:o.*

Ett bland de förnämsta och viktigaste medel för att komma till en fullständig kännedom om ett helt lands flora utgöres af noggranna förteckningar öfver de vexter, som förekomma i särskilda trakter af landet samt upgifter öfver de momenter, hvilka der på ett bestämmande sätt inverka på vegetationen och gifva den dess karakter. Det är i detta hänseende som så kallade specialfloror äro af stort intresse. Särdeles under de sednare åren har svenska botaniska literaturen riktats med ett betydligare antal af dylika, och bland dessa tillkommer största intresset dem, som hafva till föremål de provinser eller trakter, hvilka antingen utmärka sig genom en (vare sig till följe af rikedom eller fattigdom) från den öfriga delen af landet afvikande vegetation, eller ock genom sin belägenhet och lokala förhållanden bilda liksom en öfvergång mellan olika vegetationsgebiter. Det är i detta sistnämnde hänseende, som provinsen

Dalarna är förtjent af botanistens upmärksambet; detta är nemligen det sydligaste landskap i Sverge, der fjelltrakter förekomma och hvarest man således åt detta håll har att söka sydligaste gränsen för fjällvexterna samt har tillfälle observera fjällvegetationens öfvergång till låglandets. De stora, slutligen förenade, elfvar som genomströmma provinsen gifva också åt densamma, äfven i botaniskt hänseende, intresse. En fullständig förteckning öfver Dalarnes vexter var till följe häraf af vigt och det så mycket mera, som detta landskaps flora ända tills för några år sedan var så godt som okänd. Det är H:r Kröningsvärd, hos hvilken man står i förbindelse för fyllandet af denna lucka i kunskapen om fäderneslandets vegetationsförhållander. Redan i de af honom 1830—31 utgifna "afhandligar rörande naturvetenskaperna" påbörjade han en flora öfver Dalarna, men som afbröts med klassen Polyadelphia. Det var således af dubbelt intresse att i nu ifrågavarande afhandling erhålla en fullständig vextförteckning för Dalarna.

Sedan Förf. uppgifvit dem, hvilka genom sina forskningar och åt Förf. meddelade underrättelser bidragit till kännedom om Dalarnes vegetation, lemnas en öfversigt af de flera dalsträckningar, som förekomma inom provinsen och föranledt dess benämning, hvarvid alla de särskildta vattendragen noga angifvas. — Vidare upräknas de af Fries antagna familjer, till hvilka de inom provinsen förekommande fanerogamer och filices höra, samt antalet af arter af hvarje familj, hvarester sjelfva förteckningen öfver dessa arter följer; denna är uppställd efter sexualsystemet och i enlighet med 3:e upl. af Hartmans flora. Derefter meddelas upgift på vextställen för de anmärkningsvärda eller sällsyntare arterna, samt förteckning på några "osäkra och främmande vextarter." Härefter meddelas de i särskilda delar af provinsen brukliga benämningar på en mängd vexter. Slutligen följa några "noter och uplysningar" förnämligast innehållande upgift på de förnämsta fjällen i provinsen, äfvensom på anställda mätningar öfver deras höjd öfver hafvet samt en del sjöars och de båda grenarnes af Dalelven höjd öfver hafvet på olika ställen.

De uptagna arterna af fanerogamer och filices utgöra 606, hvilka på följande sätt äro fördelta på de naturliga familjerna:

Synantheræ	59	ceæ, Gruinales, Hypericæ,	
Cyperaceæ	53	cinææ	6
Gramineæ	49	Chenopodiææ	5
Caryophylleæ	30	Alismaceæ, Gentianeæ, Solanaceæ, Ophioglosseæ	4
Ranunculaceæ	25	Coniferæ, Urticeæ, Liliaceæ,	
Cruciferæ	23	Callitrichineæ, Najadeæ, Caprifoliaceæ, Plantagineæ,	
Senticosæ	22	Drupaceæ, Melanthaceæ	3
Leguminosæ, Persónatæ hvardera	21	Characeæ, Nymphæaceæ, Dispaceæ, Orontiaceæ, Calliaceæ, Papaveraceæ, Valerianeæ, Paronychiæ, Portulacaceæ	2
Ericineæ, Labiatæ, Salicineæ hvardera	17	Rhizospermeæ, Myriceæ, Empetreeæ, Malvaceæ, Rhamnææ, Vepreculæ, Corneæ, Euphorbiaceæ, Balsamineæ, Tiliaceæ, Malpighiaceæ, Araliaceæ, Irideæ, Fraxineæ, Hydrocharideæ	1
Polypodiaceæ	16		
Orchideæ	14		
Juncaceæ	13		
Umbelliferæ, Boragineæ	12		
Polygoneæ, Primulaceæ	11		
Cistineæ	10		
Equisetaceæ, Amentaceæ	8		
Lycopodiaceæ, Rubiaceæ, Calycanthemæ, Succulentæ	7		
Potamagetoneæ, Campanula-			

Bland dessa vexter förekomma en ej obetydlig del fjällvexter; den inom några trakter af provinsen herskande öfvergångsformationen utöfvar ock ett märkbart inslytande på vegetationen. — Bland mindre allmänna arter torde följande böra nämnas: *Lonicera cærulea*, *Viola umbrosa*, *epipsila*, *Gypsophila fastigiata* β *arenaria*, *Aconitum Napellus*, *Ranunculus aconitifolius*, *Farselia incana*, *Cardamine parviflora*, *Epipogium Gmelini*, *Epipactis atrorubens*, *Malaxis paludosa*, *Salix daphnoides*, *Polypodium calcareum*, *Botrychium virginicum*, m. fl. — Troligen torde åtskilliga fjällvexter ännu hafva undgått upmärksamheten. — Bland främmande vextarter, som någon gång funnits i provinsen, uptages äfven *Medicago mini-*

ma With.; måtte ej skriffel för *M. lupulina* L., hvilken i "Afhandlingar rör. naturvetenskaperna" (häft. 2 sid. 144) uptages från samma ställe (rännstenar i Falun), som i floran anföres för *M. minima*?

13. *Linnæa. Ein Journal für die Botanik in ihrem ganzen Umfange. Herausgegeben von D. F. L. von Schlechtendal. 16 Band. 4—6 Häfte. Halle 1842.*

De 3 första häftena af detta band hafva till sitt innehåll refererats i Literaturbibanget för 1842. Särskilda omständigheter ha fogat att redogörelsen för de trenne sednare ända tills nu fördröjts. Ref. vill också allenast i största korthet framställa innehållet.

1. *Monographische Erläuterung der Gattung Pennantia und Aufklärung ihrer natürlichen Verwandtschaft. Von S. Reissek* (sid. 337—346 och 2 plancher). Sedan Förf. meddelat utförlig karakter för slägtet, beskrifvas de tvenne dithörande arterna *P. corymbosa* Forst. och *P. Endlicheri* Reiss. Derefter angifvas de olikheter, som skilja det från de naturliga familjer, dit det förut hänförts, och dess rätta plats anvises det bland *Anacardiaceæ* i granskapet af *Mauria* och *Rhus*.

2. *Catalogus plantarum, quas in itinere per Caucasum &c. 1836 et 1837 collegit D:r Carl Koch, Jenensis* (sid. 317—366). I denna fortsättning redogöres för *Roseæ* till och med *Corneæ*. Särdeles bland *Umbelliferæ* flera nya släkten och arter. — *Epilobium virgatum* Fr. uptages, men till följe af *E. obscurum* Reich., som står midt imellan denna och *E. palustre*, är Förf. höjd att ause alla tre såsom former af en och samma art. Någon jemnförelse med *Ep. tetragonum* sättes ej i fråga.

3. *De Stewiis nonnullis mexicanis disserit D. F. L. de Schlechtendal* (sid. 367—373).

4. *Über eine neue Gattung der Campanulaceæ. Vom Herausgeber* (sid. 374—376). Under namn af *Depierrea campanuloides* har Förf. funnit på ett halft folioark en litogra-

fierad och illuminerad figur jemte beskrifning på en vext funnen 1841 i kanton Neufchatel i Sweitz, utan att någon auktor är anford. Förf. anser alltsamman ej vara annat än en monstrositet af *Camp. rotundifolia* eller någon dess anförvandt.

5. *Etwas über Pflanzenbastarde. Von E. Hampe* — samt — *Nachträge zur Flora des Harzgebietes* (sid. 377—383). Bland "Nachträge" uptagas *Rumex conspersus* Htn, *R. Hippolapathum* Fr., *R. domesticus* Htn, samt "*Lecidea assimilis* n. sp. crusta squamuloso-conglomerata olivaceo-fusca; hypothallo obsoleto; apotheciis subelevatis marginatis primitus nudis, nigris, nitidis, intus albidis". Lik *Lecid. badia* Fr. men skiljer sig genom ini hvitaktiga apotecier samt dessas glans.

6. *Neueste Sammlung australischer Naturprodukte in Hamburg* (sid. 384—388). Hr L. Preiss redogör för sina resor i Australien och de derunder samlade naturalster, hvilka nu finnas i Hamburg.

7. *Beschreibung einer tetramerischen Orchisblüthe, vom Dr M. Seubert* (sid. 389—393 med 1 planch). På ett stånd af *Orchis palustris* Jacqu. befanns den nedersta blomman, som till ställningen var alldeles normal, abnorm, hufvudsakligen i det hänseende att den hade en dubbel labell med hvarsin sporre, samt mellan dessa labeller ett med dem lika långt, lansettlikt-jembredt blomblad, som enligt sin ställning tydligen tillhörde den yttre kretsen af perigonalbladen. Härigenom blef fyrtalet rådande både i den yttre och inre blombladskransen; ståndarekretsen äfven 4talig, ehuru blott den öfversta utbildad och de 3 öfriga representeras genom glandler, o. s. v. — Förf. anser denna abnormitet ej kunna förklaras genom antagandet att två blommor sammanvext; utan så att det annars herskande tretalet stegrats till fyrtalet; ett förhållande, som bland monokotyledonerne är normalt hos *Paris* och *Majanthemum*. Figurerne på den bifogade planchen åskådliggöra förhållandet.

8. *De plantis Mexicanis a Schiede, Ehrenberg aliisque collectis nuntium adfert D. F. L. de Schlechtendal* (sid. 394—400, 480—489, 523—533).

9. *Über die Cuticula der Gewächse. Vom Hugo Mohl* (sid. 401—416 och 2 plancher). Efter en historisk öfverblick af de olika åsigter, hvilka framställts rörande cuticula och dess förhållande till epidermis, hvarvid Förf. såsom falsk återtager sin förut yttrade mening, att cuticula skulle härleda sig från ett lager af intercellulär substans, som betäckte yttra sidan af epidermis-cellerna, öfvergår han till framställning af de experimenter och undersökningar han anställt för att få sanna förhållandet utredt. Resultatet häraf blir, att cuticula bildas af epidermis-cellernas yttre lager, och att den således ej är att anse som en egen själfständig membran, ehuru den ganska väl förljénar att genom ett eget namn skiljas från epidermis. Figurerne på de bifogade plancherne framställa epidermis och cuticula hos en mängd olika vexter.

10. *Bemerkungen über die Epipactisarten der deutschen Flora, mitgeteilt von Thilo Irmisch* (sid. 417—462 och 1 planch). Efter en komparativ granskning af de former, hvilka författarne upställt som skiljda arter och efter framställningen af flera monströsa Epipactisformer, hvarigenom blomdelarnes föränderlighet ådagalägges och att man således vid arters skiljande ej alltför hufvudsakligen dervid bör fästa sig, lemnar Förf. en öfversigt af de tyska formerna af *Epipactis*, sådana han upfattat dem. Han antager 2 sektioner med hvar sin art: 1 *Euepipactis*: "Lippe durch Eindrücke der beiden Seitenränder in zwei (eine hintere und vordere) Hälften geschieden, von denen die hintere (Hypochilium) concav und rings geschlossen ist;" hit föres *Ep. latifolia* All. med följande former såsom varieteter: α *atrorubens* (Serap. *atrorubens* Hoffm.); β *microphylla* (Serap. *microphylla* Ehrh.); γ *viridiflora* (Serap. *viridiflora* Hoffm.); δ *platyphylla* (Serap. *latifolia* Sw.); ϵ *brevifolia*. 2 *Arthrochilium*: "Lippe durch tiefe Einschnitte in die Seitenränder in zwei (eine hintere, der Columna zunächst stehende, und eine vordere) Hälften geteilt, die Ränder der hintern in 2 freie Öhrchen auslaufend. Nectarabsonderung auf einen schmalen linienförmigen Streifen beschränkt, welcher den Grund der hinten Hälfte der Länge nach durchläuft;" hit hänföres *E. palustris* Crantz. — Slutligen följer i ett bihang anmärkningar rörande Orchid-blommorna och sättet att förklara dem. (Forts.)